

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 forint.
Egy szám ára 8 kr. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 3 fit — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő: **Cs. Szabó Kálmán.**

Szerkesztő

és laptulajdonos: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér sora 25 kr.

A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Kétségek.

Az agyon civilizált világok a kétség és elégedetlenség örökös nyüge között vergődnek. Új világba kívánnak repülni a régiből és szomorúan veszik észre tehetetlenségük között, szárnyaik nincsenek s a roskadó század örök homályával fenyegeti. Az örökös békétlenség kínzó voltával elgyötri, agyon kinozza a lélek nemesebb részeit s a beteges lelkek beteges hajlamokat szülve szövik a mesebeli világok arany országairól bűvös álmaikat, mikor aztán kitárja előttük az élet zord valóságait s ekkor már nincs kedvük élni s rezignáltan halni kívánnak. Így születik aztán a lelki szegények azon testülete, mely a jelennel leszámolt s a jövőtől csak szépetremél.

A nemesek, akik nagy eszmék légiójába repülnek a képzeletnek merész szárnyaival, kik teremtenek csodás dolgokat a földön, éppen azon talajon járnak, melyen azok a lelki szegények ingadozva haladnak, és még is a természet választóútát vágott ő közöttük s az örökös reménykedők s az örökös teremtők részére külön osztályokat alkotott. Így szövi aztán az élet tarka képeit s így van a mának a tegnaptól oly nagyon elütő képe.

És még is mindkettőnek végcélja a sír. Eltűnnek anélkül, hogy a nagy *miért?*-et megtudnák fejteni, eltűnnek anélkül, hogy helyesen tudnának számolni miért is éltek, s megtudták volna fejteni az élet nagy problémáit, melyek előttük álltak, de nem értették meg.

Civilizáció czégére alatt haladunk sötét útjainkon, nap-nap után veszítve reményt és hitet. Ingadozva járunk a társadalom nagy labirintjában anélkül, hogy a kivezető fonalat

megtalálnók. S ez örökös tapogatózás sötét korszakában születnek a megtévelyült eszmék tanai, melyek a társadalom folytonos romlásához s az egész emberiség degenerálásához vezetnek. Irodalomban, művészetben, de különösen az életben künt, a megfordított rend képe látszik. Amott eltévelyült agyak ostobaságaikban a perverz bujálkodásról elmélkednek, hogy a lelket még inkább megrontsák, majd a secessio rontja le a teremtő erő tiszta alkotásait és hierogliphákat, szákaláb betüket alkotva, emitt pedig a dobzó-dás mellett az orgiak s könnyelműség sötét világa látszik.

Szegény társadalom, — mennyit is kongaták roskadozó templomának falait, hogy az összedőlve, egy új világnak építsük fel erős várát. Mennyi kéz dolgozott, hogy új élet nyissa meg új korszakát, és ezek mind csalódva látták, hogy nem ez a társadalom van hivatva új világot teremteni, hanem az a másik, mely kipattan, mikor ez a sár s az eltévelyült eszmék sötétségében megbukik.

Bizony az élet problémái maradnak azok, hogy az ember miért él, ha lelkében nem érzi az erőt, hogy megoldja azt a nagy feladatot, mit a természet születésének órájában részére kiosztott, s miért tévelyeg a többi alkotó között kicsinyelve s megvetve amit ez művelt. Kik békétlenül járnak miközöttünk s képzeletük az elérhetetlen világ részeiben tévedez.

Mikor lesz már hajnal a megvénült társadalom felett? Valjon a jövő század ébredésével eljön-e a nagy ébredés órája is? — mikor belátjuk, hogy az életnek céljai is vannak s a megtévelyült eszméktől menekülni kell, mert romlásához vezet. Ez ébredésre várunk és hisszük, hogy el is fog jönni. A tulemancipálódás,

mely a férfit a hivatásától a kártyasztalhoz és házsárdjátékokhoz vonzotta; — a nőt pedig a családi élet szent köréből kivonta és biciklire ültette, majd helyes útra tér s a művelődés útján halad annélkül, hogy a természet urából, az emberekből karrikaturát faragna.

A nemzetiségi viszonyokhoz.

A napokban az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület és az Erdélyi Muzeumegylet választmányi ülésén egyaránt bejelentették, hogy a nagyszebeni román közművelődési Egyesület megkereste az említett egyletek elnökségeit az íránt, hogy összes kiadványaikra nézve lépjenek csereviszonyba s így módon folyton tartsák fenn a barátságos érintkezést.

Csekélynek látszó esemény ez, de nagyon nevezetes az erdélyrészi viszonyokat tekintve. Mi, erdélyrészi magyarok, kik e tekintetben évről-évre, napról-napra a legelszomorítóbb jelenségeket voltunk kénytelenek tapasztalni, örömmel üdvözlünk minden legcsekélyebb mozzanatot, ami a jobb jövőnek némi előhírnöke lehet.

Egymás irodalmának, művészetének respektálása, megismerése az első lépés, amely a barátsághoz, együttérzéshez vezethet.

A zárkózott szászok szigorúan és ridegen elzárkóznak egyleteik sáncaizai mögé, nemzeti sajátosságukat nem ismerik, nem is kívánják megismerni s tiszteletet a kivételeknek, nyelvünket vajmi selejtessen beszélnek s írják; ezzel szemben a román intelligencia tagjai legalább annyit tesznek, hogy a magyar nyelvet megtanulják, helyesen és tisztán beszélnek; fiaik tulnyomó részben állami gimnáziumokban tanulnak.

Egészen természetes tehát, hogy a közeledésben az első lépést a románok részéről tapasztaljuk. Népüknek igen sok jó tulajdonsága van. Dolgos, törekvő, legnagyobb részben hű a gazdához, aki emberileg is jól bánik vele. Intelligenciája egyetértő, ami a magyarban nincs meg; asszonyaik a legfinomabb modern műveltség birtokában is rajonganak

Testamentum.

— Irta: **Benedek Elek.** —

Aranyvirágnak.

A világon sem voltál s már igaztalan valék tehozzád, Aranyvirág, édes kicsi leányom, Busított, lovert a gondolat, hátha leány lesz első gyermekem. Félttem az ismerősök szánó mosolyától: leány! Na, — gratulálok. A te nemednek bus végzete, Aranyvirág, hogy nem szeretik sehol, ha elsőnek röppent be a gólyamadár s im alig tollasodol meg, alig melegszel meg a fészekben, mindenféle ragadó madarak kerengnek, vijjongnak körülöttem s mi még ültünk, ha e vijjongó szárnyasok közül egy megragad s visz, elröppül veled, talán messze idegenbe... A te nemednek gyászos végzete, Aranyvirág, hogy ha szép vagy, körülzsongnak a férfiak, mint virágot a méhek; nyomodban járnak, mint az árnyék; esekednek egy szép szavadért, egy mosolyodért, de lelkednek tengermélységébe nem tekintnek s bele is tekintvén, drága tartalmát soha meg nem ismerik. Soha, soha. — Egészen, valójában soha. — S mely kegyetlen végzet! A férfinak nem elég egy élet, hogy megismerjen, lelked tartalmának értéke szerint megbecsüljön s a te szemednek elég egy pillanat, hogy a férfilelek fenekére pillants, — ah, mért hogy akkor rendezen, amikor már késő, mikor már ott vergődöl tört szárnyakkal s csak egy igaz menedéked van: a halál!

Dalolj, dalolj Aranyvirág, édes kicsi leányom, hadd csengjen a ház, az udvar. Csengő éneked talán elüzi bus gondolatimat... Te ide settenkedel az ablak alá, mosolyogva pipiskedsz föl s hallom: apa, kukk! Oda nézek, már nem vagy ott. Lent kuporgsz a fal tövében, összehuzódva, mint egy piczi bogárka a fűszál tövében. Irok tovább s hallom ismét: kukk, apa, kukk, mit irsz?

— Aranyvirág, ne háborgass, verset írok.

— Kinek?

— Neked, Aranyvirág, neked.

Hallom, amint szaladsz a fiukhoz s dicsekedel: az apa verset ír nekem! Csend, fiuk, csend, az apa verset ír...

És irok tovább. Már nem hallom hangodat, az édesen csengőt; nem látom ragyogó fekete szemedet, a mindig nevetést. S nem látván, nem érezvén közelemben senkit, messze jövendőbe kalandozik lelkem. Amikor te már nem vagy csacsogó leányka s egyszerre csak — mi történt veled? — te, ki még tegnap hangos nevetéssel himbálóztál a térdemen, ma nem találod helyedet ottan, zavartan feszengsz s bár szólni nem mersz, érzem, hogy igyekszel megszabadulni tőlem. Sétálunk az utcán s te, ki még tegnap bátran, senkivel nem törődve, hangosan beszélgettél velem, az édes anyáddal, megláttál, észrevettél mindent és mindenkit, ma nem látsz, nem hallasz, nem beszélsz: lesütött fejjel haladsz közöttünk, csak egy pár lépést nézvélen előre... Otthon is mintha már nem volna annyira élénk, bátor, mint annakelőtte. Gyermekesen örülsz a hosszú ru-

hának, de csak addig, a míg egyszer-kétszer végig lebegsz a szobákon, aztán úgy tetszik nekem, hirtelen lecsöndesülsz s komoly vagy, komolyabb, mint a hogy szeretném...

Ó, Aranyvirág, miért nem maradhatsz mindörökké csacsogó kis babácska! Im, már gyötrődöm jövendőd miatt. Látlak ragyogó szép leánynak, akit nyomon kísérhet, akinek elejébe kerülhet s szemtelenül a szemébe nézhet minden ripők; látok körülöttem üres fejt s még üresebb szívű, de rettenetes gonddal öltözködő ifjakat, kik csak szépségedet látják, nemes tartalmát szivednek észre nem veszik, nem is keresik; akik áradozva dicsérik toálettedet, mely ugy-e bécsi szabónál készült? s hazug meglepődéssel nem akarják elhinni neked, mondván: ő nem, együtt varrtuk az édes anyámmal!

Aminthogy az nem is lesz másként, Aranyvirág, Korán, ó talán nagyon is korán látni fogod, hogy a te apád szegény munkás-ember. Tollal vagy gyalúval keresi-e meg a mindennapi kenyeret, a ruhát, a cipőt, neked és nektek: egyre mén; ne áltasd magadat azzal, hogy a toll több a gyalúnál. Sőt én azt hiszem, — kevesebbet érő...

Én majd csak megleszek valahogyan.

Csodálatos dolgokat művelnek a kabátjaim. Esztendőnk viharzanak el felettük s meg sem érzik. Meglepődve látom, hogy minden esztendőben mintha megújodnának. Ugy tetszik nekem, este, mikor levetetem, mintha a könyökén kikopott volna: nézem reggel s hát álom volt az egész. Tündérűjjak babráltak rajta nyilván. Keresem a foltot s nem találom.

nemzetiségükért, tüntetőleg járnak nemzeti viseletben, szegény tanulókat segélyző és élelmező egyesületeket alapítanak, azokat fel is tudván virágoztatni; de emellett szívesen lelkesülnek minden iránt, ami helyes, szép és jó; a gyakori szívélyes érintkezés társaságukat nyíltá, közlékenyvé, idegen elvek iránt is fogékonyakká teszi, míg ez a szászokkal szemben — legalább az eddigi tapasztalatok szerint — nem lehetséges.

Amily kellemetlenül érintettek mindnyájunkat a télen azok a cikkek, amelyeket az egyik tulzó szebeni szaklap közölt az erdélyi harcok (igy a szebeni első csata, piskii csata, Szeben bevétele) ötven éves évfordulója alkalmából „ellenség“-nek, „rebellis“-nek nevezve a dicső Bem apó katonáit, épp oly örömmel vettük azt a hirt, mely a román Közművelődési egyesületnek barátságos közeledéséről értesített, mert remélünk lehet, hogy legalább megkísérleljük barátságosan megoldani azt a veszedelmes és kínos kérdést, a mely már régóta kísért és rémitget mindnyájunkat.

A nagyszebeni magyarok úgy is eléggé mostoha gyermekei a hazának. Nincs egy heti ujságuk sem, amelyben az égető szükségüket megbeszélhetnék; színészetük csak a nyári hónapokban lehet, mikor a németek nem reflektálnak a városi színházra; s ily szomorú viszonyok közt sincs meg köztük az az egyetértés, amely legalább némiképp ellensúlyozhatná kedvezőtlen helyzetüket.

Mint a csatárakész tüzereknek, úgy kell állaniok ágyujok: a hazaszeretet, társadalmi tisztesség, a kellő határokig szükséges loyaltás mellett, csüggedetlenül kell küzdeniök exportált végvéraikban a nemzeti ideálért, de meg kell nyernünk a nemzeti eszmék részére mindenkit, aki csak alkalmas és fogékony; s szemelőtt kell tartanunk, hogy kicsiny patakokból lesznek a nagy folyók, gyenge magvakból szökken sudárba a fiatal, erős tölgy, s ahol a szeretetnek, türelemnek és kitartásnak nincs határa, ott az eredmény is csodálatos, mert a szeretet erősebb a gyűlöletnél s a kitartás legyőzi a legellenállhatatlanabbnak hitt akadályokat is. Dr. Sz. G.

Irodalom.

Beniczkyne újabb regényei. A magyar családnak abban a könyvtárban, amely a szórakoztatás mellett a nemesre és szépre tanít, régtől fogva ott vannak *Beniczkyne Bajza Lenke* regényei. Olyan regények ezek, amelyekben őszintén, üde közvetlenséggel örökítette meg az irónő az élet apró összekötéseit, tragédiáit. A modern társadalom levegője ezekben a könyvekben nem kasirozott, a szereplők nem színvadi figurák. Alig van valaki, aki a mai társadalmat, jó oldalával és félszűrségeivel együtt jobban ismerné, mint Beniczkyne Bajza Lenke. Mindezek pedig olyan művészi harmoniában jelennek meg az írásaiban, ezeket a regényeket bátran adhat-

lom. Aztán reád nézek. Te mosolyogsz ártatlanul, ám látom szemed alján a kékes karikát.

— Édes leányom! Megint virrasztottál, ugy-e?

— Nem, édes apám, nem!

Tisztes szegénységünket, bár nem titkoljuk, nem látják az emberek. De én álmatlan éjeket virrasztok át — miattad. Szeretném, ha mindig: halálomig itt látnálak félszűnkben. S mint egykor, mikor térdemen himbáltalak, átöleltelek, hogy le ne essél: most önkénytelenül védőleg emelem föl kezemet, nehogy elraboljanak. — És hiába, elvisznek egyszer mégis...

De ki lesz az, vajjon lesz-e férfi, aki elődbe lép s mondja: kisasszony, én szeretem önt. Nem a szépségének, a lelkének lettem rabja. A fizetésem nem nagy, nem ígérhetem, hogy élete gond nélküli lesz oldalomon, de ha úgy tudna szeretni, mint én szeretem önt, aggodalom nélkül adhatja kezét!

Ez a férfi, — ha eljön éretted — ez a férfi nem azok közül való lesz, Aranyvirág, akik hangos lármával zsongtak körül az utcán s maguk közt sajnálkoztak fölöttd: be kár, hogy szegény! Ez a férfi talán nem is mert feléd közeledni amazoktól s szívében fájdalommal kísért messziről, féltve, hogy fejedet megkábitja a léha beszéd, a külső csillogás s őt nem is veszed észre soha. Ez a férfi el-eljár házunkhoz s míg a többi ki nem fogy a beszédből, a tracséból, hallgat és hallgat, pedig annyi mondanivalója volna!

Fölháborít már most a gondolat, Aranyvirág,

duk a serdülő leányok kezébe is. A magyar olvasóközönség észrevette azt az előkelő tonust, amely Beniczkyne regényein végigvonul, és honorálta is eléggé. Nem tulzás, ha azt mondjuk, hogy irodalmi esemény számba megy az a csinos füzetes vállalat, amely most Beniczkyne Bajza Lenke újabb regényeit közli. A szemnek is tetsző füzeteket Singer és Wolfner könyvkiadóhivatala (Budapest, Andrassy-út 10.) adja ki olyan olcsó áron, hogy előrelátható, hogy Beniczkyne regényeinek az olvasóközönsége megint meg fog növekedni. Beniczkyne *Sára története* című új regényével indult meg a sorozat, amelynek egy-egy ötven oldalos füzeté csak tizenöt krajczárba kerül. Minden héten jelenik meg egy-egy füzet, amelyekre valamennyi hazai könyvkereskedésben elő lehet fizetni, hat füzetre 90 krajczárért, tízre 1 frt 50 krajczárért és huszra 3 frtért.

Ujdonságok.

Áthelyezés. *Hönsch* Rudolf cs. és kir. alezredes Banjalukába helyeztetett át, míg helyébe *Froschmayr* gyulafehérvári őrnagy neveztetett ki.

Május elseje. Szomorú idővel köszöntött be országszerte az év legszebb hónapja: május. Vég nélküli, nehéz szürke fátyol borult a világra; felhős volt az égboltozat és esett, esett szakadatlanul s a napsugár úgy eltűnt, mintha nem is e világból való gyönyörűség lenne; ilyenkor aztán a régen leélt szép idők emlékei szinte hihetetlennek tűnnek föl, mert szürke az ég, nedves a levegő, hideg szél sivit és ólomsúlyal nehezedik lelkünk a boru... A fázékonyabbak még tüzet is gyújtottak a kandallókban s szinte jól esett sütkérezni az izzó paraszak vörhenyes fényében, mely piros reflexel hinté be a sötét szobákat, olyan jó volt a vén kályha duzzsolása mellett hallgatni, amint epésen rázta a szél az ablakot!... Hát bizony e napon is el lehetett mondani városunkról, hogy széjjel bérelt. A szellőnek semmi esetre sem nevezhető szél, ami minden megmozditható tárgyat farsangi tánczra serkentett, szinte orkánná nőtte ki magát s olyan füttyülést vitt véghez, a melynek hallatára még a gőzmozdonyok is eltörpülve érzék magokat, noha füttyülés, sivítás és bögés dolgában igen kiváló helyet foglalnak el. Egész napon nagypénteki hangulat borult a városra, mintha vezekelni akart volna a gyönyörű áprilisért. Két napig tartott a komor idő, a mely mintegy figyelmeztetni kívánt most, a nyár és élet kezdetén a könnyen bekövetkező elmulásra, amíg aztán végre a harmadik nap kiderült, hogy teljes képét nyujtsa az igazi tavasznak.

Sorozás. A homoródokládi járásban a sorozás folyó hó 3-án vette kezdetét, a már felsorolt bizottság előtt. Előállott 529 egyén, amelyből 186-ot vettek be, s így a három járásban és Sz.-Udvarhely városban 2149 előállott védkötelesből 757 egyén soroztatott be.

hogy majdan tudakozódnai fognak: vajjon van-e pénz és mennyi? Meg fogom tudni, ó biztosan fülembé jut, hogy Iván ur, akinek nevét én oly sok regényben olvastam, csillagokat lehozó szerelemmel kapcsolatban, szeret téged s el is venne szívesen, ha volna bár harmincz ezer forintod. Ám ő ugy van informálva, hogy csak huszonöt ezer néz reád. Az is csak, ha meghal az öreg. „A vén számár.“ Már pedig neki éppen harmincz ezer forint kellene!

Felháborítanak a mindennap hallott házassági üzletek, melyek megfeneklődnek pár ezer forint „differencián“. Hallom szídni a „csaló“ apákat, kik azt mondták: ötvenezret adnak a lányukkal s im az utolsó pillanatban csak negyvenezret adhatnak. És az utolsó pillanatban „visszamegy a parthie.“ A tegnap még szerelmi őrvöngést színlelő gavallérnak a szép, művelt, az egész üzletben ártatlan leány nem pótolja ki szépségével, műveltségével, jóságával a tizezer forintos differenciát!

Pfuj! S ezek férfiak! Ezek házasodnak! Ezeknek majd gyermekük lesz! És ezeket a gyermekeket ők még nevelni fogják! És Isten majd ezeket az embereket még meg is áldja — hiszen Isten jósága megmérhetetlen! — olyan édes, csacsogó leánykával, amilyen te vagy, Aranyvirág!

... Dalolj, dalolj, édes kicsi lányom, hadd csengjen a ház, az udvar. Csengő éneked talán elüzi bus gondolatimat...

Májusi kinevezések. A májusi kinevezések katonaságunk tisztikarában is meghozta a maga örömeit, a mennyiben *Mühlbauer* Ferdinánd és *Ritter* Károly hadnagyok főhadnagyokká léptek elő.

Főgimnázium Kézdi-Vásárhelyen. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternél a napokban *Pótsa* József, Háromszék vármegye főispánja és *Benke* Gyula országgyűlési képviselő vezetése alatt Kézdi-Vásárhely város küldöttsége tisztelettel, kérelmezvén a jelenleg 4 osztályú kézdívásárhelyi gimnáziumnak 8 osztályú, teljes gimnáziummá való kibővítését. A miniszter a küldöttségnek adott válaszában megígérte az ügy tanulmányozását és lehető figyelembe vételét. A küldöttség ugyanebben az ügyben *Zsilinszky* Mihály államtitkárnál is tisztelettel.

A következő sorokat vettük: Hálás szívvel köszönöm a felejthetetlen drága Iréünkről szóló és az „Udvarhelyi Híradó“ 18. számában közölt meghatóan szép, szeretetteljes és — hitem szerint — őszinte szívből származott megemlékezést. Sz.-Udvarhelyt, 1899. május 1. Szíves üdvözlettel híve *Bod* Károly.

Kinevezés. Gróf *Haller* János főispán *Dobai* Zoltánt az ifj. *Jakab* Gyula lemondásával üresedésbe jött m. pénztári tiszti állásra kinevezte.

Városi közgyűlés. Sz.-Udvarhely város képviselő testületét dr. *Gyarmathy* polgármester folyó hó 8-án délután 2 órájára rendkívüli közgyűlésre hívta össze. A tárgysorozat első pontja alatt a tanács előterjeszti a kiküldött bizottság által az aszfaltozásra vonatkozó érvényesen megkötött szerződést. A tárgysorozat mindössze 8 pontból áll.

Halálozás. Folyó hó 3-án hunyt el özv. *Zsigmond* Istvánné *Lajos* Juliánna 55 éves korában. Temetése 5-én történt meg a róm. kath. vallás szerint.

Színház. Bizony csak jól van dolgunk. Már legalább színészek dolgában. Az egyik társulat még el sem ment (mert hát hogy nem is mehetett el) s máris egy újabb társulat színjelentését vesszük. Ugyanis *Romváry* V. Lajos jelenleg Csik-Szeredában időző társulat igazgatója kéri a közönség pártfogását 12 előadásra s reklámos jelentésében a Baranyai társulat csorbáját igéri kiköszörlőni, ami igen természetesen mód fölött fölcsigázta kíváncsiságunkat. A szini jelentés, amely egy sorozat francziából átültetett pornográfiába tartozó, közönséges ponyva szini terméket ígér, aligha hidegen nem hagyja jó izlésű közönségünket, mivel itt nálunk az erkölcsök nem devalválódtak oda, hogy azokat szégyenérzet nélkül végig tudja nézni. Eddig városunkat esztendőnként egy társulat szokta fölkeresni, a melyet aztán közönségünk tőle telhetőleg pártfogolt is s nem állhattott elő az az eset, hogy kölcsönösen egymásra unjanak, mivel ez a direktor tudta magát alkalmazni a helyi viszonyokhoz s nem tekintette a közönséget egy bányának, amelyet az utolsó fillérig ki lehet aknázni. Esztendőnként egy hónapig egy jól szervezett társulat, mint teszem föl a Csókáé is, haszon mellett működhetik, hanem bizony, tekintettel városunk egyrendbeli színházlátogató közönségére, tovább nem létezhet. Valóban elérkezettnek látjuk már az időt arra, hogy városunk saját képviselőtestületéből egy színügyi bizottságot küldjön ki, a mely aztán hivatva lenne az egyes kérelmező direktorok engedélyadhatása fölött határozni, a műsort és a társulat névsorát bekérni s a szerint járni el. Különben e témára adandó alkalommal visszatérünk, mivel nem tartjuk egészen helyesnek, hogy ilyen dolgok is megtörténhessenek. Addig azonban ajánljuk *Romváry* V. Lajos urnak, hogy a felcsigázott érdeklődést ugyanacsak igyekezzék mentől jobban megoldani.

Emléket az agyagfalvi rétre. Újabb adakoztak: Fülei Sz. Lajos gyűjtő ivén 6 frt, Tarcsafalvi Izsák gyűjtő ivén 3 frt 89 kr, Apáthy Gyula gyűjtő ivén 5 frt 20 kr, dr. Kovács Mór gyűjtő ivén 8 frt, Kőkösi Károly gyűjtő ivén 3 frt, Lőrinczi Dénes gyűjtő ivén 26 frt, összesen 52 frt 09 kr; hozzáadva a már begyűlt 536 frt 23 kr-hoz, az alap összege tesz 588 frt 32 krt. Fogadják hazafias adakozásukért a végrehajtó bizottság szíves köszönetét. Sz.-Udvarhelyt, 1899. május 6-án. *Ferencai* János, végrehajtó biz. pénztárnok.

Országos tenyészállatvásár Segesváron. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Nagyküküllő vármegye területéhez tartozó Segesvár r. t. városban minden év márczius 12-én országos tenyészállatvásár tartassék, melyre avégből, hogy a tenyészvásár jellege biztosittassék, csak tisztavérű magyar fajta és tisztavérű pinzgaui bikák, tehének, üszök,

valamint mangalicza fajta és hussertés-kanok, koczák és malaczkok, továbbá raczka és cigája fajta kosok és anyajuhok hajthatók fel.

Tanulmányi kirándulás. A helybeli áll. főreáliskola felsőbb osztályos tanítványaival a pünköszi ünnepek alkalmával Brassóba és Szinajába tanulmányi kirándulást szándékozik rendezni. A kirándulásra valószínűleg az intézet összes felsőbb osztályos tanuló fognak jelentkezni, ahnyival is inkább, mivel ilyen nagyobb szabású kirándulás még egyszer sem volt rendezve. A tanárok közül is többen részt vesznek az előre élvezetesnek kinálkozó kiránduláson, amelynek indulási idejéül ünnep szombatjának délutánja tűzött ki. Az egész kirándulás, az utazást is beleszámítva, körülbelül 4–5 napot vesz igénybe s a költségek a tanulók részére a legminimálisabbra szabattak.

Kegyeleti ünnepély. A székelyudvarhelyi ev. ref. kollegium 1899. május 11-én, áldozó csütörtökön általában az intézet alapítói és jóltevői, kiváltképpen Baczkamadarasi Kis Gergely és Kis József emlékére, az iskola nagytermében *Kegyeleti ünnepélyt* rendez. Az ünnepély műsora a következő: 1. Orgonaverseny, zenekari kíséret mellett, Rheinbergertől. 2. „Te bened biztunk“, énekl. a közönség. 3. Imát mond *Kádár Dénes* vallásánár. 4. Dél és észak, Strausztól, előadja az ifjúsági zenekar. 5. Emlékbeszédet tart *Gönczi Lajos* igazgató. 6. Riadó, Rudassitól; énekl. az ifjúsági énekkar. 7. Emlékezés alapítóinkra, Ravasz Árpádtól; szavalja *Márton Árpád* VIII. o. t. 8. „Fel hazánk“, Goll Jánostól; előadja az ifjúsági vegyeskar. Kezdeté 11 órakor. Akik tévedésből meghívót nem kaptak, az igazgatóság ez uton hívja meg.

Gabonatözsdei árzáratok. A hivatalos lap m. hó 26-iki száma közli azon posta- és távirat-, illetve távbeszélő hivataloknak a jegyzékét, melyekkel a budapesti és bécsi gabonatözsde árzáratai ezután hivatalból fognak közöltetni hetenkint háromszor, u. m. hétfőn, szerdán és szombaton, rendkívüli árváltozások esetén pedig más napokon is. Vármegyénkben városunkat és Székely-Keresztúrt jelöli ki e célra.

Diák bál. Már mult számunkban említettük volt, hogy a ref. kollegium ifjúsága áldozó csütörtökön, a szegény tanulók könyvtára és az agyagfalvi Székely-émlék javára a vármegyeház disz- és melléktermeiben táncestetélyt rendez. E mulatság már régi időktől fogva a farsang első mulatságai közé tartozik s a közönség részéről mindig meleg pártfogásban részesült s így igen valószínűnek tartjuk, hogy ez estély is — amely egy kissé nagyon megkészt s a mely különben majálisra volt tervezve, azonban alkalmas hely hiánya miatt táncestetélyé alakult átál — semmivel sem fog hátrább maradni a már megelőzőleg rendezett hasonmulatságoktól. A meghívók már ki lettek bocsátva s akik nem kaptak, de arra igényt tartanak, a rendező bizottsághoz forduljanak, amely amely a kollegiumban permanenciában van. Az estélyre karzatjegyek is adatnak ki 50 krért.

Bartók György utóda. A szászvárosi ref. egyházköztségben már megindult a kandidálás a püspökké választott *Bartók György* dr. utódjának kijelölésére. Az egyházköztségben, ahol eddig meglehetősen megszóltnak a választandó lelkész személyét illetőleg a vélemények, *Szabolcska* Mihály temesvári és *Jancsó Sándor* nagyenyedi lelkészek a megüresedett állás komoly jelöltjei.

Nincsen nyári mulatóhelyünk. Az oly szomorú véget ért kollegiumkerti pavillon elpusztulása óta nincsen városunknak egyetlen egy nyári mulatóhelye is, ahol valamelyes táncmulatságot lehetne rendezni. A téli táncsteremmel még csak megvolnánk, mivel a vármegyeház disztermét az egyes rendező bizottságok aránylag csekély 20 frtért mindannyiszor megkapták, hanem nem így vagyunk a nyári mulatságokkal. Nem tudjuk elképzelni, hogy ha esetleg egy tisztességesen szervezett szintársulat kerül majd városunkba, hol fogja előadásait megtartani, ha valami jótékonykézü mulatságot akarnak rendezni, hol fogják azt rendezni? Nincsen, absolute nincsen egy alkalmas helyisége ennek a városnak, ha csak a kollegium nem építeti fel újból a már teljesen nélkülözhetlenné vált pavillonját, amelyet majd esetrelétre megfelelő díj mellett bocsátana a bizottságok rendelkezésére. A Szejke-fürdőn volna ugyan egy fedett háromoldalu szin, amelyet nagyobb fantáziával táncsteremnek is ellehetne keresztelni, erről azonban már lapunk mult számában első helyen megemlékeztünk, hogy milyen szánalmas állapotban van s jelenleg alkonyát éli. A Galter-féle szinkört is merész dolog szinkörnek keresztelni, amelyre ha némileg alkalmas is, egyébre aztán nem használható. Valóban

csodálkozunk azon, hogy mindez ideig nem akadt egy olyan vállalkozó — ha már a város, szegénységére való tekintetből nem is megy bele — avagy olyan kisebbszerű részvénytársaság, amely ezt mind-ezideig be nem látva, nem építettett olyan alkalmas helyiséget, amely a tavaszi idénytől egész késő őszi nyári táncmulatságok rendezésére és szinkörnek teljesen megfelelő lenne.

Negyedik m. kir. szabadalmazott osztályorsjátok. Az előtünk fekvő tervezet szerint május hó 18-án és 19-én lesz az I. osztály huzása és figyelmeztetjük különösen olvasóinkat, hogy a nverési esélyeket csak akkor lehet ezen sorsjátéknál teljesen kiaknázni, ha már az első osztálynál megkezdjük a játékot. A mint különböző helyről értesülünk, a sorsjegyek iránti kereslet épen oly élénk és nagy, mint az első játéknál volt és azért tanácsos, hogy minél előbb egy sorsjegyet birtokába jussunk. Az I. osztály sorsjegyek árai: $\frac{1}{4}$ sorsjegy 6 frt, $\frac{1}{2}$ sorsjegy 3 frt, $\frac{1}{4}$ sorsjegy 1 frt 50 kr, $\frac{1}{8}$ sorsjegy 75 kr. Ha a különböző főelárusítók felett szemlélt tartunk, akkor az előtünk ismerős *Török A.* és *Tsa* cégét, Budapest. Váci-kört 4a. mint szolid bankházat, mely nagy szerencsével játszik, bizvást ajánlhatjuk. Aki tehát *Török A.* és *Társánál* 4a alatt vásárolja sorsjegyet, az a legjobb kezekben van.

Roth G. Ármin. A fényképészet terén a rohamos haladás korszakát éljük. Ujabb és újabb tökéletesítéseket, újításokat hoznak létre e műiparágban s nem csodálkozunk így azon versenyen, a mely e téren teljes erejével kitört. *Roth G. Ármin* segesvári fényképész is a napokban a Kossuth-utczai özv. Balásiné-féle házban ideiglenes műtermet állított föl. Képeit volt alkalmuk megsemlélni, s határozottan állithatjuk, hogy azok tiszta, precíz kivitelükért a tökéletesek közé tartoznak, amit már magában az is dokumentál, hogy *Roth G. Ármin* elég erősnek érezte magát most fényképészeti műtermet nyitani, amidőn városunkban ő rajta kívül még két fényképész van.

Hirdetmény. A kereskedelemügyi m. kir. minis-ter a héjjasfalva — csikgyimesi állami közút 37.364 — 381657 km. szakaszán tervezett hengerlési munkák végrehajtását 2543 frt 06 kr, a szükséges kötő- és fedőanyag szállítását 226 frt 80 kr összeg erejéig engedélyezte. A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1899. év május hó 24-ik napjának d. e. 9 órájára a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A szoban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

Tizenhatsz ember megmérgezve.

A bünkronikában majdnem páratlanul álló eset történt május 1-én *Szentgyörgyház-Oláhfaluban*. A hodmezővásárhelyi méregkeverők rémes története jut eszünkbe, s csak az éber vigyázatnak köszönhető, hogy 18 embert meg nem ölhetett két elvetemült s emberi voltukból kivetkőzött asszony. A fanatikus gyűlölet, a bosszu sugallotta rémes tett, megmozgatta az egész községet s a nyugalom csak nehezen állt helyre, de még minderről beszélnek s a méregkeverők irtózatossá cselekményének hatása alatt áll minden ember. Mikor e sorokat írjuk még élnek a szerencsétlen áldozatok, de meglehet, hogy a halál megváltja szenvedéseiktől, melybe két asszony bosszujá vezette őket, kik, hogy egyet elpusztítsanak, 18 ember életét mérgezték meg.

Babos János örsvezető, *Szabó József* és *Bagyó János* csendőrök május 1-én észrevették, hogy az emberek suttogva beszélnek valami rémes történetet s csoportokban titkosan értekeznek. Így tudták meg aztán, hogy gyanus körülmények között *Lőrincz Gyula* és neje s 7 éves *Imre* fia meg 1 éves *Ilona* leánya, *Lőrincz Fábriáné*, *Lőrincz Lőrinczné*, *Lőrincz Andrásné*, *Benedek Gábor*, *Benedek Véro*, *Lőrincz Albert* és neje s gyermekeik *Lajos* és *Imre*. *Máthé Sándorné*, *Cserese Farkasné* s fiai *Bernát* és *Gyula* mult hó 29-én súlyos gyomorgörcsök között megbetegedtek és hányási inger kinozza.

A vizsgálatot megindították, mert egyszerre világos lett, hogy mérgezve vannak, és csakhamar kitűnt, hogy a bűnös *Simó Pálné* szül. *Orbán Ágnes* és *Simó Mária* molnárné, kik két héttel már jóelőre elhatározták, hogy *Lőrincz Gyulánét*, régi ellenségöket elteszik lábálól, még pedig úgy, hogy *Orbán Ágnes* a *Simó Mária* molnárné tudtával, a *Lőrincz Gyuláné megörlendő gabonájába paponya- és zászpagyökeret* kevert. A gyilkos asszonyok egész családot akartak kiirtani, hogy közöttük elvessen gyűlölt emberök is. *Lőrincz Gyuláné* kenyeret sütött s a megmérgeztettek, kiknek nagyrésze rokonok vagy munkásuk volt, ettek belőle s így került két asszony bosszujá folytán 18 ember a haldoklók ágyára.

Igy áll az irtózatossá történet, a maga nagyságában. Az emberi rut szenvedély, a dühtől megtébo-lyodott agy szüleménye. A könnyen végzetessé válható cselekmény két elvetemült léleknek tette, kik már a büntető törvény keze alá kerültek. Előre megfontolva kívánták megölni ellenségük és óvatosan megszerezték a külföldre szóló útlevelet is, hogy majd ha céluk elérték, elmeneküljenek a törvény szigora elől. A véletlen számításuk keresztül huzta s ma már fogolyként ülnék a börtönbe, hogy elvegyék megérdemelt büntetésöket.

Emberi elme alig tudja elképzelni, hogy mint lehetséges e nagy bűn keresztül vitele, s mily nagy tragédia fejlődik ebből, ha közbe nem lép a csendőrség ébersége. — Lapunk zártakor vett távirat szerint a megmérgeztettek már jobban vannak, állapotuk ugyan súlyos, de nem reménytelen.

Szakiskolai tanulók elhelyezése. A marosvásárhelyi kereskedelmi- és iparkamara tudatja az érdekelt gyárosokkal, hogy a budapesti m. kir. állami gépészeti osztályából 26, a vegyészeti osztályból 5, a fém-, vas- és faipariból 23 végzett 17–22 éves növendék lesz megfelelő pályákra elhelyezhető. Alkalmazni óhajtókna bővebb felvilágosítást ad a kamara.

Szerkesztői üzenet.

Kéziratok nem adatnak vissza. — Névtelen levelekre nem válaszolunk.

— **G. P. H.—n.** Ha jól emlékezünk, már egyszer említettük volt, hogy a műveltségi állapot nem függ a nyelvismeret sokaságától. Egy nyelven is lehetnek — sőt vannak — igen művelt emberek, ellenben a tíz nyelven beszélő emberek közt is vannak műveletlenek. Sőt a tapasztalat azt mutatja, hogy a több nyelven beszélő és író emberek műveltsége könnyebben sekélyesedik, mint azoké, akik egy nyelven élnek, de azt valójában értik is.

A kérdés persze arra megy ki, ugy-e, hogy csakis magyar nyelven lehet-e igazán művelt az ember. No hát ez nem is kérdés. A magyar irodalom és tudományosság bőven elegendő forrással rendelkezik ahhoz, hogy aki komolyan tanul, nagy műveltségű ember lehessen.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

209—1899. sz.

Udvarhelyvármegye főispánja.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Udvarhelyvármegyében a hom.-oklándi járási állatorvosi állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen Hom.-Okland székelylyel rendszeresített állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 1. §-a, illetve az 1888. évi VII. t. cz. 133. §-ának szemelött tartásával felszerelt pályázati kérésüket hozzám folyó évi október hó 1-ig adják be.

Ezen állás javadalmazása áll 532 frt 50 kr fizetés és 100 frt uti átalányból.

Sz.-Udvarhelyt, 1899. május 2-án.

Gróf Haller János,
főispán.

Sz. 2414—1899.

tlkvi.

Hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy *Kassay F. Gyula* végrehajtónak, *Cseh Sándorné* szül. *Benkó Juliánna* végrehajtót szenvedő ellen 150 frt s járuléka kielégítése végett ezen kir. törvényszék területéhez tartozó, székelyudvarhelyi 662. számú tjkben foglalt s felében *Cseh Sándorné* szül. *Benkó Juliánna*, másik felében társtulajdonos *Cseh Sándor* hagyatéka nevére irt A + 1109 $\frac{1}{2}$ hrszámu ingatlanra, melynek összes értéke 430 frt, a mely összeg egyszersmind kikiáltási ár is, 1899. évi június hó 26-ik napjára d. e. 9 órakor a sz.-udvarhelyi kir. tvszék tlkvi hivatalánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

A venni szándékozók a becsárnak 10%-át készpénzben vagy övadékképes papírban kötelesek a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési további feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Sz.-Udvarhelyt, 1899. évi április hó 12.

Dr. Voith,

kir. tszéki egyes bíró.

410—1899. szám.

vgh.

Árverési hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy sz.-udvarhelyi kir. járásbíróságnak V. 191/2—1899. polg. sz. végzése által budapesti *Berger Mórnak*, képviselve dr. *Kovács Mór* ügyvéd által, sz.-udvarhelyi *Ambrus Albert* ellen 84 frt 50 kr tőke és járuléka iránti ügyben, alperesnél Sz.-Udvarhelyen összesen 306 frt 50 kr-ra becsült következő javai, u.

m.: egy aranyozott keretű fali tükör, egy politurozott éjjeli szekrény márvány tetővel, két drb. politurozott ágyfa, egy politurozott négyszögű asztal, egy asztali olajos lámpa és még 6-tól 42-ig, ugy 41-től 60. tétel alatti házi ingók és ékszerek Sz. Udvarhelyen, alperes házában 1899. május hó 31-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg tömegesen bocsátatnak árverés alá, esetleg a becserón alul is a többet ígérőknek el fognak adatni, ugy alap- és felülfoglaltatók részére is kitűzöttnek jelentetik ki.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverezés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Székeludvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Sz. Udvarhely, 1899. május hó 2-án.

Biró Sándor,
kir. végrehajtó.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy mai naptól Sz.-Udvarhelyt a Kossuth-utcsában, ösv. Balácsi Lajosné házában egy

fényképészeti műtermet

nyitottam, hol is mindennemű felvételeket, ugyszintén nagyításokat művészeti kivitelben eszközök a nagyon tisztelt felek megelégedésére.

Nagyrabecsült bizalmát kérve maradok

kiváló tisztelettel
ROTH G. ÁRMIN,
fényképész.

Kiadó lakás

A piacz-téren

Ösv. Karácsonyi Józsefné házában, földszinten 3 szoba és egy konyhából álló lakás kiadó.

Értekezni lehet

Szálasy Ferencznel
Parajdon.

Legnagyobb nyeremény
legszerencsésebb esetben
1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000
korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutajom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

A negyedik nagy m. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100.000 sorsjegyre **50.000** újból nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriások.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szives mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti áron és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegyet 6.—
" fél " " " 3.—
" negyed " " " 1.50
" nyolczad " " " .75

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelményeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. évi május hó 18. és 19-ig, mely napon a huzás van

hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító

Budapest, V., Váci-körút 4a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül egy és félmillió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és Tsa. uraknak Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget frt { utánvételezni kérem postautalványnyal küldöm } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím

Sz. 7397—1899.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

alisp

Pályázati hirdetmény.

Székeludvarhely rendezett tanácsu város számvevői állása nyugdíjazás folytán megürült

Ezen állással ez idő szerint évi 500 frt fizetés és 150 frt lakbér javadalmazás jövőre pedig a szabályrendeletnek jóváhagyása esetén évi 700 frt fizetés és 200 frt lakbér javadalmazással van összekötve.

Ezen így megürült és javadalmazott városi számvevői állásra a pályázatot ezennel kiírom s pályázni óhajtokat felhívom, hogy sajátkezüleg irt pályázati kéréseiket, iskolai bizonyítványaik, szakképzettségeiket igazoló okmányaikkal felszerelten hozzám folyó év május hó 30-áig annyival is inkább adják be, mivel a később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Székeludvarhelyen, 1899. évi április hó 14-én.

Alispán szabadságon:

Gróf Lázár Ádám,
főjegyző.

Kőbányai királysör!

A sörivő közönség figyelmébe!

Van szerencsénk a t. sörivő közönség b. figyelmét a jóhírnevű

Kőbányai

Polgári Sörfőző Részvénytársaság

nálunk levő

SÖRRAKTÁRÁRA

felhívni,

hol mindig jégbe hűtött kitünő jó sör kapható.

Áraink:

1 palaczk világos — 18 kr.
1 palaczk sötét Barát-sör — 20 kr.

Tisztelettel

RÖSLER és GÁBOR

vaskereskedés, Kőbányai sör főraktár.

Kőbányai királysör!

Mindig jégbe hűtött sör!

Kőbányai sötét Barát-sör!